

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Історико-філософський факультет
Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Історико-філософського факультету

Протокол № 14 від «10» грудня 2020 р.

Слова вченої ради ІФФ
О.С. Александрова

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ РОЗРОБКИ
БАКАЛАВРСЬКИХ РОБІТ

Галузь знань:

03 Гуманітарні науки

Спеціальність:

033 Філософія

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Київ - 2020

Затверджено на засіданні кафедри філософії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка (Протокол № 4 від 13.11.2020 р.).

Методичні рекомендації для розробки бакалаврських робіт: для студентів спеціальності 033 «Філософія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Ломачинська І.М., Купрій Т.Г. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 33 с.

Укладачі:

Ломачинська Ірина Миколаївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка;

Купрій Тетяна Георгіївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка.

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ І. Основні вимоги щодо підготовки до державної атестації	6
1.1. Загальні положення.....	6
1.2. Вимоги до роботи екзаменаційної комісії.....	7
1.3. Процес складання кваліфікаційного іспиту з філософії.....	9
Розділ 2. Основні вимоги до виконання бакалаврської роботи	11
2.1. Загальні положення.....	11
2.2. Вимоги до змісту бакалаврської роботи.....	13
2.4. Вимоги до автореферату бакалаврської роботи.....	17
2.5. Етапи роботи над бакалаврською роботою.....	18
2.6. Наукове керівництво виконанням роботи.....	20
2.7. Правила оформлення бакалаврської роботи.....	20
2.8. Захист бакалаврської роботи.....	22
Додатки	25
Додаток А. Титульний аркуш бакалаврської роботи.....	25
Додаток Б. Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел.....	26
Додаток В. Титульна сторінка обкладинки автореферату.....	28
Додаток Г. Зворотній бік обкладинки автореферату.....	29
Додаток Д. Зразок написання заяви на закріплення теми бакалаврського дослідження.....	30
Додаток Е. Завдання на бакалаврську роботу студенту.....	31
Використані джерела	33

ВСТУП

Методичні рекомендації розроблені для студентів спеціальності "Філософія" та науково-педагогічних, які викладають фахові дисципліни освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» і керують написанням бакалаврських робіт.

Метою рекомендацій є надання студентам необхідної методичної допомоги в організації раціональної та ефективної роботи по підготовці до кваліфікаційного іспиту та захисту бакалаврського дослідження, а також поради щодо вибору теми, аналізу літератури; проведення дослідження, узагальнення та викладення матеріалу, вимоги щодо змісту, обсягу та оформлення робіт, підготовки їх до захисту перед Екзаменаційною комісією.

Підготовка бакалаврського дослідження передбачає формування наступних фахових компетентностей:

ФК – 07 Ефективне використання дослідницьких знань та навичок. Здатність поєднувати знання різних методів наукового та філософського дослідження і вміння їх використовувати у професійній діяльності; володіння методами і прийомами логічного аналізу, вміння працювати з науковими текстами і смисловими конструкціями, які містяться в них.

ФК – 12 Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області

Виконання бакалаврської роботи передбачає наступні програмні результати навчання:

ПРН-05-з. Здатність критично аналізувати, оцінювати та застосовувати знання в контексті професійної діяльності.

ПРН-05-у. Демонструвати навички написання наукових та публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, систематизованого огляду спеціальної літератури; мати навички пошуку та опрацювання джерел в міждисциплінарному просторі.

Підготовка до кваліфікаційного іспиту передбачає формування наступних фахових компетентностей:

ЗК-08 Орієнтація на високий результат (особиста ціннісно-вольова налаштованість). Здатність формувати конкретні плани, правильно розставляти пріоритети, формувати стратегії досягнення цілей; навички раціональної організації власної діяльності та ефективного використання часу; розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.

ФК-02 Філософський кругозір (філософська обізнаність). Здатність розуміти та інтерпретувати знання в сфері філософії; знання про еволюцію основних філософських ідей та проблем, орієнтація в напрямках і тенденціях сучасного філософського дискурсу, їх зв'язку з попередньою інтелектуальною історією; знання змісту головних, визначних філософських творів, уявлення про специфіку філософської термінології.

ФК-07 Ефективне використання дослідницьких знань та навичок. Здатність поєднувати знання різних методів наукового та філософського дослідження і вміння їх використовувати у професійній діяльності; володіння методами і прийомами логічного аналізу, вміння працювати з науковими текстами і смисловими конструкціями, які містяться в них.

ФК-12 Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання оволодіти нові області, використовуючи здобуті теоретичні знання та практичні навички.

Підготовка до кваліфікаційного іспиту передбачає отримання наступних програмних результатів навчання:

ПРН-02-з Мати уявлення про структуру філософського знання, розмаїття та особливості філософських дисциплін, визначати їх роль в обґрунтуванні та розвитку мислення і пізнання світу; знати зміст головних, визначальних філософських творів та ідей, специфіку філософської термінології; володіти знаннями про засади та еволюцію наукового пізнання для аналізу його специфічних рис та закономірностей.

ПРН-06-у Здатність знаходити та інтерпретувати інформацію, представлену у різних письмових та електронних джерелах (вітчизняних й класичних авторів філософських текстів) та виконувати завдання.

ПРН-03-с Здатність показати обізнаність щодо методів застосування комп'ютерної техніки у своїй професійній діяльності, використовувати сучасні комп'ютерні програми у навчальному процесі; застосовувати інноваційні підходи при вирішенні проблем у галузі філософії та гуманітаристики.

ПРН-04-с Здатність до ефективного передачі інформації, ідей, аргументів, користуючись відповідним стилем та мовою, в т. ч. ділове листування, зрозумілою як фахівцям, так і нефаківцям.

ДПРН-02 Для тематичної спеціалізації «Аналітика релігійних процесів». Уміння засвоювати систему релігієзнавчого знання, що дозволяє застосовувати критичний підхід при аналізі складних процесів суспільного життя та етичної поведінки в ньому, сформують різносторонній духовно-етичний та інтелектуальний багаж, сприятимуть опануванню правилами наукового пізнання світу та морально досконалої позиції в ньому.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ

1.1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестація студента – це встановлення відповідності засвоєних студентами рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Нормативні форми Атестації (захист бакалаврської роботи та/або екзамену) визначаються навчальним планом освітньої програми згідно з вимогами Стандарту вищої освіти за спеціальністю 033 «Філософія» та Освітньо-професійної програми 033.00.01 «Філософія».

Атестація здійснюється відкрито і гласно. Присутні особи можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалавра, здійснюється Екзаменаційною комісією (далі – ЕК), до складу обов'язково включаються представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до Положення Університету про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії.

Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня фахових компетентностей, передбачених відповідним рівнем Національної рамки кваліфікацій і освітньо-професійними програмами підготовки фахівців за спеціальністю.

Вимоги до змісту бакалаврських робіт, програми випускних екзаменів та екзаменаційні матеріали розробляє кафедра філософії з урахуванням вимог відповідного стандарту вищої освіти.

До Атестації допускаються студенти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності відповідного рівня вищої освіти (не мають академічної заборгованості, успішно пройшли попередній захист).

Мова роботи державної комісії - **українська**.

1.2. ВИМОГИ ДО РОБОТИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

1. ЕК створюється як єдина для денної (стаціонарної), вечірньої, заочної (дистанційної) форм навчання та екстернату з кожної спеціальності.

ЕК перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку випускників, вирішує питання про присвоєння їм відповідного освітнього рівня (кваліфікації), видання державного документа про освіту (кваліфікацію), опрацьовує пропозиції щодо поліпшення якості освітньо-професійної підготовки фахівців у вищому навчальному закладі.

2. Робота ЕК проводиться у терміни, передбачені навчальними планами спеціальності «Філософія» Історико-філософського факультету Університету Грінченка. Графік роботи ЕК затверджується ректором.

3. Функціями та обов'язками ЕК є:

- Вирішення питань про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації та видачу диплома;
- Вирішення питань про надання рекомендацій випускникам щодо провадження публікацій результатів наукових досліджень;
- Вирішення питань про надання випускникам за освітнім рівнем бакалавра рекомендацій до вступу в магістратуру;
- Розробка пропозицій щодо подальшого підвищення якості підготовки фахівців відповідного напрямку.

Екзаменаційній комісії перед початком державних іспитів заступником декана Історико-філософського факультету подається зведена відомість про виконання студентами навчального плану і про отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових проектів і робіт, практик.

Рішення ЕК про оцінку результатів захисту бакалаврських робіт (складання випускного екзамену в усній формі), а також про видачу студентам дипломів (дипломів з відзнакою) голова ЕК оголошує студентам у день захисту (складання екзамену). Результати письмового випускного екзамену голова ЕК оголошує студентам після перевірки робіт, але не пізніше наступного дня.

Умовами, за якими ЕК може прийняти рішення про видачу студентіві диплома з відзнакою, є:

- всі оцінки з курсових робіт та практик, з яких робочим навчальним планом передбачено оцінювання дорівнюють «А» за рейтинговою шкалою оцінювання (значення оцінки - «відмінно»);
- відсоток підсумкових оцінок «А» за рейтинговою шкалою оцінювання (значення оцінки - «відмінно»), з усіх навчальних дисциплін, з яких робочим навчальним планом передбачено оцінювання, складає не менше ніж 75%, з інших навчальних дисциплін оцінка дорівнює «В» за рейтинговою шкалою оцінювання (значення оцінки - «дуже добре»);
- студент захистив бакалаврську роботу, склав випускні екзамени на оцінку «А» за рейтинговою шкалою оцінювання (значення оцінки - «відмінно»).

Перескладання студентами оцінок для підвищення результатів навчання не дозволяється.

Отримання студентом незадовільної оцінки на одному з випускних екзаменів не позбавляє його права продовжувати проходити наступні етапи Атестації.

Студент, який не захистив випускну роботу, або не склав випускний екзамен, або не з'явився на захист (випускний екзамен) без поважних причин, відраховується з університету як такий, що не пройшов Атестації.

Університет на підставі рішення Екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму на освітньому рівні «бакалавр», відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.

1.3. ПРОЦЕС СКЛАДАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ІСПИТУ З ФІЛОСОФІЇ

1.3.1. Підготовка студентів до складання комплексного кваліфікаційного іспиту

1. Комплексні кваліфікаційні іспити проводяться за *білетами*, складеними у повній відповідності до навчальних програм за методикою, визначеною вищим навчальним закладом.

2. Під час підготовки до державного іспиту студент використовує законодавчі та нормативні джерела щодо запропонованих питань, а також основну навчальну та науково-методичну літературу з дисциплін професійно-практичного спрямування .

1.3.2. Процедура складання комплексного іспиту з філософії

Складання комплексних кваліфікаційних іспитів відбувається на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії та регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка».

Екзамен – це одна з форм підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу, що проводиться як контрольний захід з використанням різних форм (усної, письмової або комбінованої).

В Університеті екзамени проводяться у письмовій формі.

Бланки аркушів письмової відповіді, а також титульні аркуші зберігаються в навчальному відділі структурного підрозділу, працівники якого видають їх екзаменатору в необхідній кількості безпосередньо перед початком екзамену.

Бланки письмових робіт роздаються кожному студенту в аудиторії, де проводиться екзамен, про що студент ставить свій особистий підпис у відомості одержання-повернення письмової роботи. Письмові екзаменаційні роботи (у тому числі чернетки) виконуються на аркушах зі штампом структурного підрозділу. На аркушах не допускаються будь-які умовні позначки, які розкривають авторство роботи. Студент зазначає прізвище тільки у визначених для цього місцях.

Після закінчення роботи над завданнями екзамену студент здає письмову роботу разом із завданням, про що розписується у відомості одержання-повернення письмової роботи, а екзаменатори зобов'язані перевірити правильність оформлення титульного аркуша письмової роботи.

Після закінчення іспиту екзаменатор передає усі екзаменаційні роботи співробітнику навчального відділу структурного підрозділу.

Співробітник навчального відділу структурного підрозділу проводить шифрування письмових робіт, для чого проставляється цифровий або інший умовний шифр на титульному аркуші та на кожному аркуші письмової відповіді. У випадках, коли під час шифрування письмових екзаменаційних робіт виявлено роботу,

на якій є особливі позначки, що можуть розкрити її авторство, робота не шифрується і таку роботу, крім екзаменатора, додатково перевіряє завідувач кафедри

Рішення про проведення екзамену в усній формі приймається методичною радою Історико-філософського факультету.

Процедура захисту включає:

- підготовку студента по запропонованих питаннях;
- відповідь студента;
- запитання членів кваліфікаційної комісії до студента.

Час підготовки до виступу на кваліфікаційному іспиті – 30 хвилин. До виступу щодо запропонованих питань студент готує стисло доповідь, в якій слід коротко викласти основні положення щодо запропонованих питань. Регламент доповіді - 10-15 хвилин.

Виступ студента та питання членів державної комісії фіксуються у протоколі ЕК.

Використання студентом під час екзамену матеріалів, не передбачених програмою екзамену і не дозволених екзаменатором, не допускається.

Екзаменаційні матеріали затверджуються на засіданні кафедри (циклової комісії) та підписуються завідувачем кафедри (головою циклової комісії) не пізніше ніж за два тижні до проведення екзамену.

Екзаменаційні матеріали мають відповідати програмі курсу і бути розроблені на компетентнісних засадах із визначеними критеріями оцінювання, розподілом балів за окремі компоненти при поєднанні різних форм проведення екзамену. Студентам повідомляється орієнтовний перелік питань, які виносяться на екзамен та критерії оцінювання.

Всі засідання ЕК протоколюються. У *протоколи* вносяться оцінки, одержані на іспиті, записуються питання, що ставились, особливі думки членів комісії, вказується здобутий освітній рівень (кваліфікація), а також, який державний документ про освіту (кваліфікацію) (з відзнакою чи без відзнаки) видається студенту-випускнику, що закінчив вищий навчальний заклад.

Протоколи підписують голова та члени державної комісії, які брали участь у засіданні. Книга протоколів зберігається у вищому навчальному закладі.

Після закінчення роботи державної комісії голова комісії складає *звіт* і подає його ректору вищого навчального закладу. У звіті голови державної комісії відображується аналіз рівня підготовки випускників, характеристика знань студентів, виявлених на державних іспитах, недоліки в підготовці з окремих дисциплін, даються рекомендації щодо поліпшення навчального процесу. Звіт голови державної комісії обговорюється на засіданні вченої ради Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка.

Студент, який при складанні комплексного кваліфікаційного іспиту отримав незадовільну оцінку, відраховується з вищого навчального закладу і йому видається *академічна довідка*.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Бакалаврська робота – це індивідуальне або колективне завдання дослідницького, творчого чи проектно-конструкторського характеру, яке виконує студент на завершальному етапі фахової підготовки за освітнім ступенем бакалавра (бакалаврська), освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, спеціаліста і є однією із форм виявлення теоретичних і практичних знань, уміння їх застосовувати при розв'язуванні конкретних наукових, технічних, соціальних та виробничих завдань. Наукові керівники бакалаврських робіт призначаються з-поміж висококваліфікованих педагогічних або науково-педагогічних працівників Університету, які мають, як правило, науковий ступінь і/або вчене звання.

Основними завданнями виконання бакалаврської роботи є:

- Закріплення та поглиблення теоретичних знань та набуття умінь самостійного вирішення конкретних завдань галузі;
- Розвиток умінь студента самостійно систематизувати та аналізувати літературу з теми, оволодіння методикою досліджень узагальнень та логічного викладу матеріалу;
- Здатність до використання методів інформаційно-аналітичного дослідження.

В бакалаврській роботі студент повинен:

- Показати якісний теоретичний рівень щодо комплексного аналізу обраної наукової проблеми, здатність до критичного осмислення різних наукових підходів щодо означеної проблеми.
- Обґрунтувати актуальність теми, відповідність її сучасному стану розвитку науки, практичним завданням галузі.
- Уміти критично аналізувати дисертаційні дослідження, монографічні та періодичні видання з теми, узагальнювати матеріали діяльності підприємств і організацій, робити аналітичні висновки і пропозиції.
- Дати характеристику історії досліджуваної проблеми.
- Показати уміння та навички в проведенні експерименту та прогностичного аналізу.
- Уміти узагальнювати результати, формулювати висновки і аргументації, обґрунтувати практичні рекомендації.

Загальними вимогами до бакалаврської роботи є:

- цільова спрямованість;
- чітка побудова;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- глибина дослідження і повнота висвітлення питань;
- переконливість аргументацій;
- стислість і точність формулювань;
- конкретність викладу результатів роботи;
- доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій;

— грамотне оформлення.

При написанні бакалаврської роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати.

У тексті бакалаврської роботи необхідно стисло, логічно і аргументовано викладати зміст і результати досліджень, уникати загальних слів та бездоказових тверджень.

Бакалаврська робота повинна бути виконана державною (**українською**) мовою. До захисту бакалаврських робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, пройшли і захистили всі види практик, передбачених навчальним планом, подали в установлений термін бакалаврську роботу, позитивний відгук наукового керівника та рецензію від провідної організації (за профілем практичної спрямованості бакалаврської роботи).

2.2.ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

2.2.1. Текст бакалаврської роботи має містити:

- Титульний аркуш;
- Зміст;
- Перелік умовних позначень (при необхідності);
- Вступ;
- Основну частину;
- Загальні висновки;
- Список використаних джерел;
- Додатки (при необхідності).

2.2.2. Титульний аркуш бакалаврської роботи

Титульний аркуш бакалаврської роботи містить (*Додаток А*):

- найменування вищого навчального закладу, де виконана бакалаврська робота;
- назва бакалаврської роботи; індекс УДК;
- прізвище, ім'я, по батькові автора; група, курс, спеціальність;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- місто і рік.

2.2.3. Зміст

Зміст подають на початку наукової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури тощо.

2.2.4. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності).

Якщо в науковій роботі вжита специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа - їх детальну розшифровку.

Не варто створювати власних скорочень, якщо в цьому немає необхідності, а також вказувати ті скорочення, що не є визначальними для розкриття змісту бакалаврського дослідження.

2.2.5. Вступ

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, дається характеристика сучасного стану досліджуваної проблеми, визначається мета бакалаврської роботи й завдання, вказується предмет та об'єкт дослідження, визначаються методи дослідження, його теоретичне та практичне значення. У вступі варто вказати апробацію дослідження, структуру роботи та перелік ключових термінів. Рекомендований обсяг вступу - 2, 5 - 3 сторінки тексту.

Загальну характеристику бакалаврської роботи у Вступі подають в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми дослідження: Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукового завдання) стисло і конкретно обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку філософської системи знання, в контексті розбудови України. Визначення актуальності дослідження - це авторська праця студента, тому посилання на цитати не наводять!

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Рекомендований обсяг – 1 - 1, 2 сторінки тексту.

Мета і завдання дослідження: Формулюють мету роботи та завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. *Мета* розкриває зміст тематики дослідження, і має бути логічно взаємопов'язаною з темою бакалаврської роботи.

Для досягнення поставленої мети дослідження студент визначає послідовне виконання відповідних завдань, як:

- обґрунтування теоретичних засад дослідження;
- аналіз історичних аспектів розвитку проблемного питання наукового дослідження;
- обґрунтування системи заходів щодо вирішення проблеми;
- визначення подальших перспектив розвитку досліджуваного питання;
- розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження в практиці відповідних установ і організацій.
- характеристика питання охорони праці в контексті досліджуваної проблеми.

Завдання дослідження будуються у відповідній логічній послідовності відповідно до змісту бакалаврської роботи. Рекомендована кількість завдань для бакалаврської роботи – шість.

Об'єкт, предмет дослідження:

Об'єкт дослідження — це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. **Предмет дослідження** міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага бакалавра, оскільки предмет дослідження визначає тему бакалаврської роботи, визначеної на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження: Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети.

Метод теоретичного дослідження - це сукупність прийомів та операцій, при допомозі і через яких здійснюється та чи інша конкретна практична або теоретична діяльність. У бакалаврській роботі необхідно детально розписати, де, на якому етапі наукового дослідження використовувався той чи інший науковий метод. Перераховувати методи треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів. Рекомендований обсяг - 0, 5 сторінки тексту.

Теоретичне значення бакалаврського дослідження полягає у можливості її подальшого використання як теоретичної основи для комплексних наукових досліджень у означеній галузі.

Практичне значення одержаних результатів

У бакалаврській роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання.

Апробація результатів бакалаврської роботи

Вказується, на яких наукових конференціях оприлюднено результати досліджень, викладених у бакалаврській роботі.

Структура роботи містить кількість розділів, підрозділів роботи, її загальний кількісний обсяг; кількість позицій списку використаних джерел, кількість додатків та обсяг сторінок, на яких вони вміщені.

Ключові терміни подаються в лапках через кому без подальшого визначення (6- 8 одиниць).

2.2.6. Основна частина

Основна частина бакалаврської роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу передують *передмова* з коротким описом вибраного напрямку й обґрунтуванням застосованих методів досліджень та вказівкою ключових термінів. *Основна частина* роботи повинна мати чітку логічну структуру і, як правило, поділяється на 3 розділи. Кожний розділ починають з нової сторінки. Перший, зазвичай, присвячується теоретико-методологічним аспектам досліджуваної теми. Обов'язковою складовою першого розділу є аналітичний огляд літератури, в якому студент окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, здобувач повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Кожне анотоване джерело повинне містити посилання на відповідну позицію в списку використаних джерел (за зразком – [1], [7], [15] тощо.). Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі. Анотований огляд літератури повинен містити аналіз не менше половини джерел, представлених у списку літератури.

Другий розділ присвячується аналізу стану об'єкту дослідження, третій розділ (в ідеалі) повинен містити рекомендації та пропозиції щодо її вирішення та перспективи подальших досліджень.

Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. Усі розділи повинні бути логічно пов'язані між собою. На початку кожного підрозділу студент зазначає конкретне завдання, яке потребує подальшого розгляду, вказує дослідників, чиї праці стали основою для наукового аналізу. У тексті роботи обов'язково має бути представлений аналіз різних позицій дослідників, визначені найбільш проблематичні дискусійні питання, зазначений авторський підхід до означеної проблеми. При визначенні понятійного апарату дослідження бажано використовувати трактування термінів, представлене у законодавчій та нормативній базі щодо даної галузі знань, а також у енциклопедичних

та довідкових виданнях. У кінці підрозділу зазначаються короткі висновки із досліджуваного теоретичного матеріалу (1 абзац, 0,3 - 0,5 сторінки).

У кінці кожного розділу формулюють **Висновки до розділу** зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць. Висновки мають бути чіткі, змістовні, логічні, відповідати завданням, поставленим на початку розділу, нести наукову новизну чи особисту думку автора до уже відомого матеріалу як результату проведеного дослідження. Висновки до розділу розпочинають з окремої сторінки, курсивом, 3 - 4 марковані абзаци; загальний обсяг - 1 сторінка тексту.

2.2.7. Висновки

Заклучна частина роботи - висновки - це коротке резюме з усього змісту бакалаврської роботи, де викладають найбільш важливі наукові та практичні результати, що отримані в процесі роботи над обраною темою, та формулюють рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів. Вони починаються з визначення актуальності наукової задачі або проблеми, за вирішення якої студент претендує на отримання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра (1 абзац, 0,25 стор.). Висновки логічно пов'язані із завданнями дослідження і мають відповідну до завдань нумерацію. Кожна позиція висновків - 1 логічно взаємопов'язаний абзац обсягом до 0,5 стор. без подальших маркованих ділень. Обсяг заключної частини – 2,5-3 сторінки.

2.2.8. Список використаних джерел

У Списоку використаних джерел (*Додаток Б*) слід розміщувати всі текстові та електронні джерела за алфавітом. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної справи.

2.2.9. Додатки

За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття наукової роботи: таблиці допоміжних цифрових даних; схеми чи ілюстрації допоміжного характеру.

На всі таблиці, схеми чи нормативні документи, зазначені у Додатках, мають бути посилання на джерела: *Цитовано за: [7, С.15]*. Якщо схеми чи таблиці, представлені у Додатках, є авторськими, необхідно зазначити: *[складено автором]*.

2.3. ВИМОГИ ДО АВТОРЕФЕРАТУ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

2.3.1. Загальні вимоги до автореферату

Написання автореферату — заключний етап виконання бакалаврської роботи перед поданням її до захисту. Призначення автореферату — ознайомлення комісії по захисту бакалаврських робіт з методикою дослідження, фактичними результатами й основними висновками. Автореферат друкують **державною (українською) мовою**.

Автореферат має досить ґрунтовно розкривати зміст бакалаврської роботи, в ньому не повинно бути надмірних подробиць, а також інформації, якої немає в бакалаврській роботі.

2.3.2. Структура автореферату

Структурно автореферат складається *із загальної характеристики роботи, основного змісту, висновків, списку опублікованих автором праць за темою бакалаврської роботи й анотацій* українською та іноземною (російською чи англійською мовами, на вибір студента).

Суть автореферату полягає у точній відповідності змістові бакалаврської роботи, а його зміст дає повне уявлення про наукову цінність і практичну значущість бакалаврської роботи.

Загальна характеристика роботи, що подається в авторефераті, має відповідати наведеним у вступі до бакалаврської роботи її кваліфікаційним ознакам. Вказують структуру бакалаврської роботи, наявність вступу, певної кількості розділів, додатків, повний обсяг бакалаврської роботи в сторінках, а також обсяг, що займають ілюстрації, таблиці, додатки (із зазначенням їх кількості), список використаних літературних джерел (із зазначенням кількості найменувань). Вступ до бакалаврського дослідження має бути ідентичний вступу у його рефераті.

Основна частина дає більш повне уявлення про її зміст і побудову. В основній частині стисло викладається сутність бакалаврської роботи за розділами, вона має дати повне і переконливе уявлення про виконану роботу. У цій частині автореферату важливо показати, як були отримані результати, продемонструвати хід дослідження, викласти сутність використаних методів, описати основні етапи дослідження, висновки та кінцеві результати.

Висновки складає стисла інформація про підсумки виконаної роботи, яка повинна відповідати загальним висновкам бакалаврської роботи. Кожен висновок роботи треба формулювати чітко, конкретно (однозначно). Формулювання віддзеркалює суть і новизну зробленого.

Список опублікованих праць за темою бакалаврської роботи (за їх наявності) подають відповідно до вимог міждержавного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

2.3.3. Анотації

На останніх сторінках автореферату розміщують анотації українською, російською та англійською мовами — обсягом до 0,5 сторінки машинописного тексту (до 1200 друкованих знаків) — ідентичного змісту інформація про основні ідеї та висновки бакалаврської роботи. Анотації складаються за формою, яка має такий зміст: *Прізвище та ініціали студента; назва бакалаврської роботи; установа, де відбудеться захист; місто, рік; Основні ідеї, результати та висновки бакалаврської роботи.*

Після кожної анотації наводять ключові слова відповідною мовою (не менше восьми).

2.3.4. Оформлення автореферату

За обсягом автореферат містить 12 сторінок машинописного тексту, (Times New Roman, 14 кегль, одинарний інтервал)

На лицьовій стороні обкладинки автореферату подаються (*Додаток В*):

- назва вищого навчального закладу;
- індекс УДК;
- прізвище, ім'я, по батькові студента;
- назва бакалаврської роботи;
- шифр і найменування спеціальності;
- підзаголовок «Автореферат бакалаврської роботи на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра з філософії»;
- місто, рік.

На зворотному боці обкладинки автореферату вказується (*Додаток Г*):

- організаційна структура ВНЗ, в якій виконане бакалаврське дослідження;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище й ініціали наукового керівника, його місце роботи та посада;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище й ініціали рецензента, його місце роботи та посаду;
- дата, час проведення захисту.

Номери сторінок проставляються у правому верхньому кутку сторінки.

2. 4. ЕТАПИ РОБОТИ НАД БАКАЛАВРСЬКОЮ РОБОТОЮ

Весь процес роботи над дослідженням поділяється на три основні етапи:

- ✓ підготовчий;
- ✓ етап роботи над змістом;
- ✓ заключний етап.

Підготовчий етап розпочинається з вибору теми бакалаврської роботи, її осмислення та обґрунтування актуальності. Студенту надається право обрати тему бакалаврської роботи, визначену кафедрою філософії, або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки. Вибір теми студент здійснює з науковим керівником, враховуючи особисті попередні напрацювання та зацікавленість певною проблемою. Підхід до вибору теми повинен бути творчим і охо-

плювати актуальну проблематику сьогодення, ґрунтуватися на раніше виконаних дослідженнях, які знайшли відображення в курсових роботах, рефератах та доповідях на наукових студентських конференціях.

Студент має право на самостійний вибір теми. Він повинен написати заяву на ім'я завідувача кафедри (*Додаток Д*), в якій обґрунтовує вибір теми, формулює назву, і вказує ПІП наукового керівника роботи. Запропонована тема обов'язково обговорюється на засіданні кафедри філософії і, за умови позитивного рішення, затверджується як тема бакалаврської роботи.

Підхід до вибору теми повинен бути творчим і охоплювати актуальну проблематику сьогодення, ґрунтуватися на раніше виконаних дослідженнях, які знайшли відображення в курсових роботах, рефератах та доповідях на наукових студентських конференціях.

У випадку необхідності зміни чи уточнення теми бакалаврського дослідження, затвердженого наказом по ВНЗ, студентом пишеться заява на ім'я декана Історико-філософського факультету з відповідним погодженням завідувача кафедри. Термін написання заяви - не пізніше, ніж за 2 місяці до захисту.

Схема написання та оформлення бакалаврської роботи:

- Вибір теми та її обґрунтування;
- Виявлення підбір та вивчення літератури з теми;
- З'ясування об'єкта, предмета, завдань дослідження;
- Складання плану роботи та узгодження його з керівником;
- Викладення тексту роботи відповідно до її структури;
- Формулювання висновків;
- Написання вступу та огляду використаних джерел;
- Літературне редагування.

В процесі виконання бакалаврської роботи студент дотримується графіку консультацій, узгоджених з науковим керівником, затверджених завідувачем кафедри філософії та викладених у **завданнях на бакалаврську роботу** (*Додаток Е*).

Зброшурована бакалаврська робота та її електронна версія подаються студентом завідувачу випускаючої кафедри, який приймає остаточне рішення щодо її допуску до захисту в Екзаменаційній комісії з захисту бакалаврських робіт, про що робить відповідну позначку.

Допуск студента до захисту бакалаврської роботи здійснює кафедра філософії за результатами попереднього захисту, засвідчуючи це у протоколі засідання кафедри. Терміни проведення попереднього захисту бакалаврських робіт за певною плануються не пізніше ніж за один місяць до захисту. Графік затверджується завідувачем випускової кафедри і оголошується студентам.

Перед захистом дипломні та бакалаврські роботи проходять обов'язкову перевірку на плагіат. Роботи, виконані не самостійно, а також ті, що не пройшли перевірку або мають понад 25% неоригінального тексту, до захисту не допускаються.

Після одержання допуску до захисту студент отримує на випускаючій кафедрі направлення на зовнішнє рецензування. Зовнішній рецензент – науковець

у філософській системі знання - ретельно ознайомлюється з бакалаврською роботою та складає рецензію. Відгук наукового керівника та зовнішню рецензію студент подає разом зі зброшурованою бакалаврською роботою.

2. 5. НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО ВИКОНАННЯМ РОБОТИ

Для керівництва бакалаврською роботою за студентом закріплюється науковий керівник. Керівниками бакалаврських робіт призначаються професори та доценти кафедри філософії Університету.

У процесі підготовки бакалаврської роботи студенти можуть консультиватися з викладачами інших кафедр ВНЗ, вченими інших навчальних і науково-дослідних установ, провідними спеціалістами різних галузей. При наявності офіційного консультанта, призначеного випускаючою кафедрою, титульний аркуш бакалаврської роботи повинен містити дані про звання, місце роботи, посаду консультанта та його підпис.

Основні функції наукового керівника:

- Допомога студенту в остаточному виборі і формулюванні теми бакалаврської роботи, розробці її концепції і структури;
- Поради щодо вибору літератури, спеціальних джерел, обробки та використання матеріалів;
- Консультації щодо змісту бакалаврської роботи;
- Контроль за своєчасним виконанням бакалаврської роботи.
- Написання відгуку про бакалаврську роботу

2.6. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

2.6.1. Загальні вимоги

Бакалаврську роботу друкують за допомогою комп'ютера з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали. Висота шрифту 1,4 мм. Можна також використати папір форматів у межах від 203x288 до 210x297 мм і подати таблиці та ілюстрації на аркушах формату А3.

Обсяг бакалаврської роботи повинен становити 70 - 80 сторінок машинописного тексту (список використаних джерел та додатки до загальної нумерації не включаються.) Текст бакалаврської роботи необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий - не менше 20 мм, правий - не менше 10 мм, верхній - не менше 20 мм, нижній - не менше 20мм.

Шрифт друку (Times New Roman) повинен бути чітким, стрічка - чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту бакалаврської роботи повинна бути однаковою.

Текст основної частини бакалаврської роботи поділяють на розділи та підрозділи (в ідеалі - 3 розділи (по 2 - 3 підрозділи) основного тексту.

Заголовки структурних частин наукової роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо

заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам.

Кожен новий розділ бакалаврської роботи необхідно починати з нової сторінки, підрозділи подають у продовження загального тексту (якщо закінчення тексту з попереднього підрозділу обіймає більш, ніж 0,7 сторінки, новий підрозділ доцільніше розпочати з нової сторінки).

До загального обсягу бакалаврської роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки. Але всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній нумерації.

2.6.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами.

Першою сторінкою бакалаврської роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

2.6.3. Ілюстрації

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці, розмір яких не перевищує 0,3 формату А4, можливо подавати в бакалаврській роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблицю, малюнок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у додатках з відповідними посиланнями на них по тексту. Схеми, креслення чи таблиці, які не є авторськими, мають містити посилання на відповідне джерело. Наприклад.: *Цитовано за [7, С. 15]*

Ілюстрації позначають словом «Рис. » і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення.

2.6.4. Посилання

При написанні бакалаврської роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали, окремі результати з яких наводяться в бакалаврській роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена бакалаврська робота.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, на які дано посилання в бакалаврській роботі. Посилання в тексті бакалаврської роботи на джерела слід зазначати порядковим но-

мером за переліком джерел, виділивши двома квадратними дужками, зі вказівкою сторінок, наприклад, «.. . у праці [15, С.7]», (варто врахувати, що посилання має бути не більше, ніж на 2 сторінки). У бакалаврському дослідженні при зазначенні наукової дискусії з певного проблемного питання варто при цитуванні зазначати також авторів зазначених наукових позицій (напр.: «як зазначає науковець М.Іваненко....»). Цитати з одного джерела можуть послідовно розміщуватись не більше, ніж на 2-х сторінках.

2.6.5. Список використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. У списку використаних джерел спочатку зазначається законодавча та нормативна база дослідження (розміщення систематично-алфавітне), потім інші джерела у алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Електронні видання подаються у загальному алфавітному порядку з обов'язковою вказівкою автора та назви цитованої роботи. Адреси сайтів без вказівки конкретного документа не є джерелом цитування!!

Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 "Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Зразки бібліографічного опису наведені у *Додатку Б*.

2.6.6. Додатки

Додатки оформлюють як продовження наукової роботи опісля тексту.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. У правому верхньому кутку рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки. Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1. 2 - другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А. 1) - перша формула додатка А.

2.7. ЗАХИСТ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

2.7.1 Підготовка студентів до захисту

До захисту студент готує стислу доповідь, в якій слід коротко викласти основні результати дослідження. Регламент доповіді - 15-20 хвилин (15 - виступ, 5 - відповіді на питання). На підкріплення доповіді можливо розробляти наочні матеріали (4-6 сторінок з найважливішими рисунками та таблицями).

Відгук наукового керівника (Додаток В) бакалаврської роботи пишеться у довільній формі з урахуванням:

- актуальності теми,

- наукового і практичного значення роботи,
- ступеня самостійності у виконанні бакалаврської роботи,
- новизни та оригінальності використання літератури,
- логічності,
- аргументованості змісту,
- відповідності професійній спрямованості випускника.

Науково-педагогічний працівник з науковим ступенем та вченим званням у філософській системі знання надає рецензію на бакалаврську роботу, в якій висвітлює позитиви проведеної роботи, звертає увагу на оформлення та її можливі недоліки.

Перед захистом доцільно ретельно прочитати зовнішню рецензію, особливо увагу звернути на висловлені рецензентом зауваження і підготувати аргументовані відповіді.

2.7.2. Процедура захисту

Захист бакалаврської роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії та регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка».

Процедура захисту включає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;
- оголошення відгуку наукового керівника або його виступ (для бакалаврської роботи й рецензента);
- відповіді студента на запитання членів ЕК;
- заключне слово студента;
- рішення комісії про оцінку роботи.

Захист бакалаврської роботи фіксується у протоколі ЕК.

У своїй *доповіді* студент висвітлює такі питання:

- актуальність теми дослідження,
- мету завдання,
- об'єкт, предмет дослідження,
- методи дослідження,
- основні теоретичні положення та їх підтвердження в процесі експериментального дослідження.

Доповідь повинна тривати до 20 хвилин. Під час захисту бакалаврської роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках та рецензіях, а також у виступах на захисті.

Захист бакалаврської роботи фіксується у протоколі ЕК.

Після виступу студента оголошується відгук наукового керівника і зовнішня рецензія. Потім студент має відповісти на запитання членів ЕК та присутніх.

Після закінчення процедури захисту ЕК на закритому засіданні обговорює результати захисту бакалаврських робіт, оцінює їх з урахуванням складання державних іспитів і приймає рішення про присвоєння студенту-дипломнику відповідної кваліфікації. Результати захисту бакалаврської роботи та складання дер-

жавних екзаменів визначаються оцінками "відмінно", "добре", "задовільно" і "незадовільно". Рішення ЕК про оцінку результатів захисту бакалаврських робіт (складання випускного екзамену в усній формі), а також про видачу студентам дипломів (дипломів з відзнакою) голова ЕК оголошує студентам у день захисту (складання екзамену). Результати письмового випускного екзамену голова ЕК оголошує студентам після перевірки робіт, але не пізніше наступного дня.

Студент, який не захистив випускну роботу або не склав випускний екзамен, або не з'явився на захист (випускний екзамен) без поважних причин, відраховується з університету як такий, що не пройшов Атестації.

Університет на підставі рішення Екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму на певному рівні вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Титульний аркуш бакалаврської роботи

**Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра філософії**

Допущено до захисту
Зав. кафедри _____
«__» _____ 20__ р.

УДК _____

Бакалаврська робота

НАЗВА БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
спеціальність: 033 Філософія

прізвище, ім'я, по батькові
курс, група, факультет

підпис

Науковий керівник
прізвище, ім'я, по батькові,
науковий ступінь, вчене звання

підпис

Київ 202__

**Приклади оформлення бібліографічного опису в списку
використаних джерел**

Законодавчі та нормативні документи

Про видавничу справу: Закон України за станом на 20 берез. 2004 р. /Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2004. 17 с. (Закон України)

ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).

Книги

Один автор:

Макарова М. В. Електронна комерція : посіб. Київ : Академія, 2002. 272 с.

Два автори:

Кушнарєнко Н. М., Укдалова В. К. Наукова обробка документів : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 223с.

Три автори:

Кривов'язюк І. В., Смерічевський С. Ф., Кулик Ю. М. Ризик-менеджмент логістичної системи машинобудівних підприємств : монографія. Київ : Кондор, 2018. 200 с.

Чотири та більше авторів:

Управління персоналом в умовах економіки знань: монографія / Азарєнкова Г. М. та ін. Київ : УБС НБУ. 406 с.

Окремий том багатотомного видання

Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибрані твори. Київ : Рад. шк., 1986 .Т. 1. 480 с.

Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.

Стаття з енциклопедичного видання

Енциклопедія історії України: у 10 т./ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін.; НАН історії України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т 9. С. 36 - 37.

Колективний автор

Менеджмент у ХХІ сторіччі: методологія і практика : колективна монографія / Полтавський національний технічний ун-т ім. Ю. Кондратюка. Полтава : Сімон, 2015. 347 с.

Конференції

Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 134 - 137.

Збірник

Україна - сузір'я культур : збірник. Київ : Новий друк, 2018. 244 с.

Дисертація

Іваненко О. М. Релігійна інтернет-комунікація у сучасному глобалізованому суспільстві: дис. ... д-ра філос. наук : 09.00.11. Київ, 2017. 424 с.

Автореферат дисертації

Устьян О. Ю. Клієнтоорієнтований маркетинг підприємств сфери розваг і відпочинку : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Полтава, 2018. 20 с.

Статті із періодичного видання

Росоха В. В. Соціально-економічні аспекти використання господарського комплексу Державної кримінально-виконавчої служби. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. № 8, С. 69-75.

Добровольська В. Діяльність органів управління культурою як об'єкт керування документацією. *Вісник Книжкової палати*. 2012. № 4. С. 18—20

Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347. *Освіта*. 2002. 24 квіт. С. 2—4

Архівний документ

Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки//ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8 - 12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1—3

Діяльність історичної секції при ВУАН та зв'язаних з нею історичних установ академії в 1929 - 1930 рр. // Інститут рукопису Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського. Спр. 1686. 30 арк.

Електронні ресурси

Конституція України: Закон від 28.06.1996 №254к/96-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zacon2.rada.gov.ua/laws/show> (дата звернення: 08.02.2020).

Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення: 02.11.2020).

Титульна сторінка обкладинки автореферату

**Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра філософії**

Прізвище, ім'я, по батькові

УДК _____
(індекс)

НАЗВА БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
спеціальність: 033 Філософія

Місто – рік

Зворотний бік обкладинки автореферату

Бакалаврською роботою є рукопис
Робота виконана на кафедрі філософії Історико-філософського факультету
Київського університету імені Бориса Грінченка

Науковий керівник _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові, місце роботи, посада)

Рецензент: _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові, місце роботи, посада)

Захист відбудеться «___» _____ 202__ р. о ___ годині на кафедрі філософії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка

Зразок написання заяви

**Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра філософії**

Завідувачу кафедри філософії

Прізвище Ім'я по-батькові

Студента

Прізвище Ім'я по-батькові

Курс спеціальність група

Заява

Прошу закріпити за мною тему бакалаврської роботи **«Назва бакалаврської роботи»**.

„_____” _____ 202__ р. _____ *Підпис*

Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра філософії
рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
спеціальність: 033 Філософія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри філософії
«_» _____ 202_ року

**ЗАВДАННЯ
НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
1. Тема роботи _____

_____ керівник проекту (роботи) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від

“_” _____ 202_ року № _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____

6. Консультанти розділів проекту (роботи) _____

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів бакалаврської роботи	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка

Студент

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Керівник проекту (роботи)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Освітньо-професійна програма 033.00.01 «Філософія» першого (бакалаврського) рівня. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/iff/2019/op_filosofii_bak.pdf (дата звернення: 14.12.2020)
2. Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_898_26.12.2019.pdf (дата звернення: 14.12.2020)
3. Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка. URL: <https://zfvs.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/ilid/ogolosenia/6kyki.pdf> (дата звернення: 14.12.2020)
4. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Київському університеті імені Бориса Грінченка. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/stvorennya_ekz_kom_58.pdf (дата звернення: 14.12.2020)
5. Про вищу освіту: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 14.12.2020)
6. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації Наказ МОН України від 12.01.2017 р. № 40. / Офіційний вісник України. 2017 р. № 20. ст. 576. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17> (дата звернення: 13.12.2020)